

שאלון בחינה

בנושא:

תפילה, ברכות ובית הכנסת

מועד:

ניסן התשפ"ה

סמל שאלון:

116.4.25

שים לב: יש לנווג על פי ההוראות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד ניסן התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות תפילה, ברכות ובית הכנסת

הנחיות לנבחון:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר עייפים, אף תשובה תהיה מחלוקת כז. אין להסביר על כל חלקி השאלה ייחדיו.
5. לתשומת לבכם: דף הטיווח לא ייבדק!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת halacha. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיינה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 7 התשובות הראשונות שכותב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביר 7 התשובות שմבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור halacha והדין כולל ציון דעתות הראשונים ופסקת halacha. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיינה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 3 תשובות הראשונות שכותב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביר 3 התשובות שմבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת halacha.

- א. האם איסור אכילה לפני תפילה שחרית הוא מדורייתא או מדרבן, ומניין למדים זאת? והאם חייב להפסיק את אכילתו כשהתחיל בהיתר והגיע זמן תפילה שחרית או מנוח ומדוע?
- ב. כשהגיע זמן תפילה שחרית האם מותר: למדוד תורה? לצאת בדרך? להסתפר? להתרחץ? ומדוע.
- ג. האם עדיף להתפלל בבית הכנסת או בבית המדרש ומדוע? פרט!

2. א. שניינו במשנה ברכות (ב) מעשה שבאו בניו מבית המשטה אמרו לו לא קרינו את שמע א"ל אם לא עלה עמוד השחר חייבים אתם לקרות. ואיתא בגמרא (ט) והוא זוגא דרבנן דاشתכר בהילולא דבריה דרבי יהושע בן לוי אותו לקמיה דריב"ל אמר כדאי הוא רשב"י לסמוך עליו בשעת הדחק. באր את הסתירה בין ב' המימרות וב' תירוצים המובאים בבב"י.
ב. באר מי נקרא שכור ומה דינם לעניין תפילה לכתחילה או בדייעך.
ג. שתה רביעית ערק. באר באיזה מקרים מותר לו להתפלל ובאיזה מקרים אסור לו להתפלל. ומה דין אם הוא כהן לעניין נשיאת כפים ומדוע?
3. א. שניינו במשנה סוטה (לב) ואלו נאמרים בכל לשון פרשת סוטה וכוי ק"ש ותפילה. ואיתא בגמרא שבת (יב) לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמי. אמר ר' יוחנן כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו. כתוב ג' תירוצים המוזכרים בפסקים בסתירה זו וכיatz נפסק להלכה.
ב. האם יש חובה להסידר תפילהו לפני שיתפלל תפילות של מועדים וראשי חודשים וברכת קידוש לבנה?
ג. העוסק בתורה או הנמצא בפסקוי דזמרה האם מותר לו לשבת בתוך ד' אמות של המתפלל? פרט!
4. א. כהן העולה לדוכן לישא את כפיו, האם חייב ליטול את ידיו סמוך לברכת כהנים או יכול לסמוך על הנטילה של שחרית? הוכח! האם מברך על נטילה זו?
ב. האם השליך ציבור מקרים לכהנים את תיבת "יברכך" ומדוע?
ג. האם הציבור רשאים לומר פסקים של ברכה בשעת ברכת כהנים ומדוע?
5. א. בית הכנסת שמכרווה שבעת טובי העיר במעמד אנשי העיר, האם מותר להם לעשות בדים כל מה שירצטו או רק במותר הדמים? באר בדבריך מדוע מותר למוכר בית הכנסת הרי הוא קדוש קדשות הגוף? וכן מדוע מותר בדים מה שירצטו ואינם נתפסים בקדושים?
ב. ראותן הקדיש קרע על מנת שייבנו שם בית הכנסת, ומסיבות מסוימות השלטונות לא נתנו את הסכמתם לבנות שם את בית הכנסת. האם מותר לקהל לשנות מדעתו של ראותן ולבנות שם ישיבה או תלמוד תורה?
ג. מי שהיה מוחזק במצבה מסויימת כגון: חזון, קורא בתורה, תוקע בראש השנה, וארכעו אוונס כל שהוא ונתנו הקהל את המוצה לאדם אחר. האם לאחר שעבר האונס חייבים להחזירו למצותו או לא?
6. א. איתא בגמרא ברכות (לח) האוכל כזית פירות מברך אחרים בורא נפשות. ואיilo בירושלמי מובא שמברכים ברכות נפשות לאחר אכילת בריה אע"פ שאין בה כזית. כתוב כיצד יישבו הראשונים סתירה זו וכיatz נפסק להלכה?
ב. הטועם את התבשיל האם צריך לברך ברכה ראשונה או אחרת? פרט מה הדין כשהוא בולע או טעם ופולט?
ג. האם מברך ברכה אחרתה במרקם הבאים: הטבילה בסקויטים בכוס תה ובצירוף שניהם יש כזית? אבל חצי כזית אבטיח בביתו ויצא החוצה וכשחזר בירך שוב אדמה ואכל חצי כזית מהאבטיח וудין לא עבר זמן שעור אכילת פרס?

7. א. מה מברכים לפני ואחרי על ציולנט שיש בו חטאים, קטניות, תפוח אדמה, ובשר?
ב. מה מברכים לפני ואחרי על: כזרוי פלאפל? לדר העשו ממשמש? לחם העשו מקמח שבולת שועל או אורז או תירס?
ג. מה מברכים לפני ואחרי על: מנה חממה שיש בה אטריות וירקות? פסק זמן? קבוקים (בוטן מצופת בקמח)? שלווה?
8. א. על מה יקדים לבך כאשר הביאו לפניו פירות ממין שבעה ושאים ממין שבעה? פרט כאשר ברכותיהם שוות או אינם שוות.
ב. האם צריך להקדים לבך על פרי החביב עליו? באר מה נקרא חביב.
ג. על מה יקדים לבך במקרים הבאים: תבשיל משבולת שועל, וענבים? תבשיל משבולת שועל, וזתים? סוכריה, ובشمיס?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות יש להתייחס ל蹶ה, לבירור ההלכה והדין כולל ציוו דעות הראשונים ופסקת ההלכה.

9. א. באר כיצד ינהג שליח צבור כהן לעניין נשיאת כפים כשאין כהנים בבית הכנסת.
ב. באר כיצד ינהגו לעניין נשיאת כפים בבית הכנסת שכולם כהנים ומדוע.
ג. האם מותר לכהן לשאכפיו במקרים הבאים: יש לו מום בפניו או בידו? אין יודע לחות את האותיות? קשה לו לעמוד ורוצה להישען על עמוד? קולו צרוד? אבל תוך יב' חדש? נשא אשה גירושה?
10. א. רואבן בנה בית על מנת לגור בו, לאחר הבניה נמלך בעדו והקדים את ביתו בבית הכנסת. האם יהיה מותר לנוהג בבית זה קלות ראש כגון שחוק והיתול וכדומה כל זמן שעדיין לא התפללו בבית זה? האם ישתנה הדין בבית שהקדישוה הציבור? הוכח!
ב. כתוב ב' טעמי מודיע אסור לסתור בית הכנסת ומה הנפקה מינה ביניהם?
ג. כתוב ב' מקרים בהם מותר לסתור בית הכנסת ומדוע?
11. א. כיצד ינהג הגר במושב שיש בו מניין אחד בלבד וכשהגיע לבית הכנסת מצא את הציבור נמצאים בתפילת לחש או שנמצאים בחזרת הש"ץ לאחר אמרת הקדשה ומדוע?
ב. משה הגיע לקרוא תהילים בכוטל המערבי והנה לפניו ב' מניינים במנין אחד אומרים קדשה ובמנין השני עוניים אמר יהא שמייה רבא. באר על מה עליו לענות? ובאר עוד האם אמרת יהא שמייה רבא עדיף מתפילה הציבור?
ג. יעקב התפלל בכוטל המערבי שחרית של חול המועד וכשהגיע לברכת מהיה המתים שמע קדושת כתר של מוסף ממנין אחר. האם צריך לומר עליהם קדשה זו או ומדוע?

12. א. כתוב מי הם החייבים לברך ברכת הגומל. והאם הבעל יכול לברך ברכת הגומל במקום אשתו לאחר לידתה? הוכח!
- ב. האם צריכים לברך ברכת הגומל במקרים הבאים: מי שנסע ברכבו ורכב אחר התנגש בו חייתית ובחסדי שמים לא קרה לו כלום? הנוסעים באוטובוס ומחבלים ארורים פתחו בירוי לכיוון האוטובוס ובחסדי שמים אין נפגעים? חיל שבחסדי שמים חזר מהלחימה בעזה בריא ושלם?
- ג. החיבב בברכת הגומל, עד متى יכול לברך ברכה זו ומדוע?